Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1.-

Slovenski dom

Stev. 267 V Ljubljani, četrtek 21. novembra 1940 Leto V

Pristop Madžarske k trojni zvezi - opomin Nemčije vsem nevtralnim državam

Po nemških napovedih se bodo morale vse male države, ki so še nevtralne, pridružiti nemškemu celinskemu bloku proti Angliji

Belgrad, 21. nov. m. O včerajšnjem pristopu Madžarske k trojni zvezi, prinaša današnje »Vreme« od svojega posebnega poročevalca daljše poročilo, v katerem med drugim pravi:

Po mnenju berlinskih krogov ni toliko važno, da je ravno Madžarska pristopila k tej zvezi, temveč je važno le, da je s pristopom Madžarske kot prve države v jugovzhodni Evropi končana doba oklevanja in negotovosti. **Danes se nobena evropska država ne more več sklicevati na to, da ne bi bila prejela nobenih navodil glede svoje vloge pri uvajanju novega evropskega reda. Tudi se nobena država ne more več sklicevati na to, da želi ohraniti svoje nevtralno stališče, ker ni več govora o koristih posameznih držav. Vprašanje evropske celine je postavljeno v prvo črto in šele nato pridejo na vrsto zasebne koristi posameznih narodov.**

Zato v Nemčiji pričakujejo, da bodo vse države, ne oziraje se na to, ali so zaradi svojega prejšnjega sodelovanja z zahodnimi demokratičnimi državami bile vojaško strte, ali se jim je posrečilo ohraniti nevtralnost, morale zdaj končno kreniti na edino možno pot, to je na pot sodelovanja vseh evropskih narodov v veliki skupnosti pod vodstvom Nemcev. Vsak narod se bo opredelil po svojem svobodnem preudarku. Seveda se pri tej opredelitvi zahteva, da vse države zavzamejo čisto jasno stališče. Nevtralnosti ter pasivnega vedenja, se po mnenju nemških krogov, v trenutku, ko si Nemčija prizadeva z največjimi napori za ustvaritev novega sveta, ne more smatrati za pozitivnega. Danes se zahtevajo dejanja. Samo narodi, ki so pripravljeni za delo, imajo pravico sklicevati se na sposobnost, da znajo sami sebi vladati.

V Berlinu pričakujejo za v soboto prihoda slovaških državnikov, ki bodo dali enako izjavo, kakor jo je morala včeraj dati Madžarska. Za prihodnji torek pa pričakujejo, da bodo prišli tja tudi zastopniki Bolgarije. Razen tega napovedujejo še druge važne dogodke. Morda gre tudi za vstop Francije v blok, ki ga skuša Nemčija urediti.

Treba je pričakovati, da bo tudi Španija naredila isti korak. Vse to delo poteka v soglasju z Moskvo. Ker ima — kakor so to pri podpisovanju trojne zveze poudarjali — ta zveza namen postaviti podlago, na kateri bi se uredilo nadaljnje življenje narodov v Evropi pod vodstvom Nemčije v nemškem življenjskem prostoru, Sovjetske zveze na področju njenih vplivnih območij in Japonske v vzhodni Aziji.

V Berlinu prevladuje mnenje, da bodo v najkrajšem času z odločnimi nemškimi akcijami slednjič odstranjene vse ovire za končno oblikovanje evropskega celinskega bloka za boj proti Angliji.

Podpis zveze med Nemčijo, Italijo, Japonsko in Madžarsko

Po uradnih izjavah ni zveza naperjena proti nikomur, po turški sodbi pa pomeni začetek nemškega vojaškega prodiranja proti Dardanelam

Dunaj, 21. nov. o. Po prihodu kanclerja Hitlerja na Dunaj je bila v gradu Belvedere od 12.30 podpisana v navzočnosti nemškega zunanjega ministra Ribbentropa, grofa Ciana, japonskega poslanika v Berlinu Kuruza izjava, s katero Madžarska pristopa k trojni zvezi med Nemčijo, Italijo in Japonsko. Z madžarske strani sta se tega dejanja udeležila predsednik vlade Teleky in zunanji minister Csaky.

Po podpisu je madžarski zunanji minister prebral izjavo svoje vlade. Izjava pravi, da ima trojna zveza namen preprečiti razširjenje vojne in dati svetu trajen in pravičen mir. Madžarska se tej zvezi pridružuje, ker je zaradi bivših mirovnih pogodb hudo trpela, a je krivice popravila s pomočjo Italije in Nemčije. **Zveza, h kateri je Madžarska pristopila, ni naperjena proti nikomur. Madžarska želi ohraniti dobro razmerje z vsemi sosedami, ki spoštujejo pravice njenega zgodovinskega razvoja.** Madžarska hoče po svoje prispevati za boljši in pravičnejši politični in gospodarski red v jugovzhodni Evropi.

Za tem je dal izjavo nemški zunanji minister Ribbentrop, ki je poudaril, da je namen omenjene zveze: **ustvaritev novega reda v Evropi za dolgo dobo, boj proti vojnim hujskačem in proti razširitvi vojne ter obnovitev miru, ki bo vsem evropskim narodom priznal življenjske pravice in jim zagotovil napredek.** Tudi druge države bodo kmalu pristopile k trojnemu sporazumu.

Po končanih podpisovalnih slovesnostih je kancler Hitler sprejel vse zunanje ministre ter jim priredil čajanko. Italijanski zunanji minister in madžarska delegata so že snoči odpotovali z Dunaja.

Napovedujejo, **da bodo k trojni zvezi v kratkem pristopile tudi Slovaška, Romunija in Bolgarija, če ne bo te zadržalo dejstvo, da bo Turčija tak korak smatrala kot začetek vojne proti sebi.** V Turčiji so prepričani, da naj pristop Madžarske k trojni zvezi omogoči Nemčiji, da bo lahko pošiljala čez ozemlje zavezniških držav, to je čez Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo, svojo vojsko proti Dardanelam in Solunu, da pomaga Italiji na Grškem, hkratu pa dobi oporišča za začetek boja proti Angliji v prednji Aziji. Pri tem mora nujno računati na spopad s Turčijo.

Budimpešta, 21. nov. m. United Press: V zvezi s poročili o obisku romunskega »conducatorja« Antonesca v Berlinu, izjavljajo, da je zelo verjetno, da bo pri tej priliki tudi Romunija pristopila k trojni zvezi, kakor se ji je včeraj pridružila Madžarska.

46 ameriških „letečih trdnjav" za Anglijo

Washington, 21. nov. o. Vrhovno poveljstvo ameriške vojske je dovolilo, da se pošlje v Anglijo 26 »letečih trdnjav«, ki so bile naročene in izdelane za ameriško vojsko. Razen tega je poveljstvo dovolilo poslati v Anglijo 20 štirimotornih bombnikov vrste »Boeing«. Razen tega je ameriško vrhovno poveljstvo prepustilo Angliji v uporabo najnovejšo napravo za ciljanje pri bombardiranju. S to napravo, ki omogoča doslej najtočnejše zadevanje z bombami, je oskrbljenih vseh 46 letal. Vrhovni poveljnik ameriške vojske general Marshall je izjavil, da so nova letala za Anglijo take vrste, da omogočajo uspešno bombardiranje katerega koli kraja v Nemčiji, ker prelete ta letala lahko z velikim tovorom bomb 5000 km brez postanka. Letala tehtajo sama brez bomb po 40 ton.

Nemška vojna poročila

500 nemških bombnikov 10 ur nad angleškim mestom Birminghamom

Po ameriških poročilih napad ni povzročil bistvene škode

Berlin, 21. nov. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča snoči med drugim: V odgovor na angleške napade na stanovanjske okraje v Hamburgu, Bremenu in Kielu so ponoči med 19. in 20. novembrom velike skupine nemških letal, ki jim poveljujeta maršala Kesselring in Sperrle, izvedle hude napade na središče angleške oborožev alne industrije in oskrbovalno središče v Birminghamu. Bojna letala so zmetala nad 500.000 kilogramov bomb. Eksplozije in požari so bili mnogo hujši kakor pri napadu na Coventry.

V noči med 18. in 19. novembrom so nemški letalci spet napadli London in druge važne cilje v južni in srednji Angliji. Vrgli so bombe na celo vrsto letališč kakor na Marham, Norvich, Leton in Crambwal. Razrušeni so bili hangarji in zavetišča. Izvedeni so bili dalje na Liverpool, Southampton in druga pristanišča ob obali Rokavskega preliva.

Berlin, 20. nov. DNB: Napad stotin nemških letal na Birmingham je trajal celih 10 ur. Nemških letal je bilo okoli 500. Birmingham je središče angleške jeklene industrije in važen zlasti za uvoz volne iz Avstralije, Afrike in Južne Amerike. Tu so največje angleške industrije in trgovske hiše, velike tovarne streliva in avtomobilskih koles. V Birminghamu je registriranih nad 8000 manjših in večjih tovarn, ki so razporejene po vsem mestu ter tvorijo eno samo veliko tovarno.

London, 21. nov. o. Uradno poročilo angleškega ministrstva pravi:

Včeraj podnevi je bilo sovražno delovanje nad Anglijo zelo slabo. V Kentu je bilo vrženih nekaj bomb, ki so povzročile malo škode in žrtev. Sestreljen je bil en nemški bombnik. V Londonu včeraj ves dan ni bilo nobenega letalskega alarma.

Pri napadih nemških letal na srednjo Anglijo v noči od torka na sredo, je bilo med drugim porušenih okoli 50 večjih trgovin, veliko cerkva, manjših stanovanjskih hiš in tako dalje. Reševalna dela so trajala včeraj ves dan.

Nocoj so bili hujši nemški napadi na srednjo Anglijo in na London. Podrobnosti o teh napadih še niso znane.

Newyork, 21. nov. o. Londonski dopisnik United Pressa popisuje obisk v Birmanghamu in pravi, da je Birmingham rešen usode Coventrya zaradi močne protiletalske obrambe. Škoda, ki jo je veliki nemški napad na Birmangham povzročil, se omejuje v glavnem na pisarne in na stanovanjske hiše. Učinek nemškega napada na Birmingham in na druga mesta še zdaleč ni bil tolik, kakor so pričakovali. Porušenih je kakih 200 hiš, druge pa so poškodovane. Zunanje lice mesta je kakor lice Londona po kakem hujšem nemškem napadu. Ceste, ki drže v industrijske predele, so bile takoj včeraj zjutraj polne avtobusov, ki so vozili delavce na delo. Trupel ni bilo nikjer videti. Vsa industrija dela s polno paro.

Angleški nočni napadi na Hamburg, Berlin in na Skodove tovarne

London, 21. nov. o. Reuter poroča: Angleški bombniki so spet izvedli obsežne napade na ladjedelnice, čistilnice petroleja in skladišča v Hamburgu, na železniška križišča in proge, ki drže proti nemškim oporiščem v Franciji. ter na Škodove tovarne v Plznu. Plzen so letala obsipala z bombami deset minut. Po pripovedovanju pilotov so izbruhnili tam veliki požari

Predsnočnji napad na Berlin, ki ga je opravilo manjše število angleških letal, je bil izredno uspešen. Zadetih je bilo več javnih stavb, tovarn in prometnih naprav. Bombardirana so bila tudi skladišča streliva in tovarne, ki delajo za nemško vojno mornarico.

25. dan vojne med Italijo in Grčijo

Bojišče se je preneslo

Hude letalske akcije z obeh strani - Srditi boji pri Korči

Nekje v Italiji, 21. nov. Stefani: 166. uradno italijansko vojno poročilo pravi: Močni ponovni napadi jugovzhodno od Korče in na cesti, ki drži v Kalibaki, so bili odbiti s številnimi sovražnimi izgubami. Naše letalstvo je ob tesnem sodelovanju s suhozemsko vojsko bombardiralo z bombami malega kalibra in obstreljevelo s strojnicami sovražnikove čete. Zadelo je ceste, barake in zbirališča čet. Razen treh sovražnih letal, o katerih govori poročilo št. 165, jih je bilo sestreljenih še pet. Eno naše letalo se ni vrnilo.

Atene, 21. nov. o. Reuter. Po poročilih iz grškega vira so včeraj grške čete na epirskem bojišču ob morju zajele več tankov, nad 200 transportnih voz s strelivom in veliko italijanskih vojakov. Zahodno od Korče so hudi boji. Grške čete so na več krajih prodrle italijanske črte in prisilile italijanske čete na umik. Tudi na epirskem bojišču se italijanske čete umikajo proti Argirokastru. Snoči je atenska radijska postaja javila, da so grške čete na več krajih fronte razbile italijanske postojanke in da se italijanska vojska umika v popolni zmedi. Grška letala pomagajo pehoti z bombardiranjem cest in prevozov v zaledju Vse grško ozemlje je zdaj očiščeno od italijanskih čet. Boji potekajo zdaj povsod na albanskem ozemlju.

Atene, 21. nov. o. Reuter: Včeraj so bili hudi boji na desnem krilu grškega bojišča in sicer na višinah pri Korči, kjer so Grki povsod zasedli nove višine in je mesto z vseh strani obkoljeno.

Grško in angleško letalstvo j bombardiralo včeraj Argirokastro, Valono in Drač ter prestolnico Albanije Tirano. Povsod je bila povzročena velika škoda. Sestreljenih je bilo 9 italijanskih letal. Angleži so hudo bmobardirali tudi Bari ter povzročili požare na ladjah, v pristanišču in na pristaniških napravah.

Solun, 21. nov. o. United Press poroča: Grško in angleško letalstvo je začelo s hudo ofenzivo proti italijanskim oporiščem v Albaniji ter skuša pretrgati prometne zveze med ozadjem ter italijanskimi četami, ki so povsod na bojišču v hudi zagati. Posebno si prizadevajo pretrgati vse zveze s Korčo, kjer je na tisoče italijanskih vojakov obkoljnih.

Da se je vojna na grškem bojišču zaostrila, dokazuje dejstvo, da prihajajo v Solun spet novi oddelki italijanskih ujetnikov in ranjencev. Ujetniki pripovedujejo, da Grki nastopajo v albanskih gorah podobno, kakor je bilo v navadi na gorskih bojiščih v svetovni vojni. Najprej topništvo hudo obstreljuje italijanske postojanke, potem pa napade pehota na nož in osvaja skalo za skalo in drevo za drevesom. Ko se pohota ustavi na novih položajih, privlečejo z mulami ali pa z rokami gorsko topništvo in začne se spet napad proti naslednjim točkam.

Podpredsednik francoske vlade potuje spet v Pariz

Ženeva, 21. novembra (DNB.) Iz Vichyja poročajo, da bo podpredsednik vlade in zunanji minister Laval v četrtek zvečer odpotoval v Pariz v spremstvu veleposlanika de Brinona

Vesti 21. novembra

Holandska kraljica Vilhelmina je imenovala svojega zeta kneza Bernarda za glavnega zveznega častnika med angleško in holandsko vojsko.

Nemčija je večkrat skušala doseči sporazum z Anglijo na račun Francije, pred vojno in po začetku vojne. Hotela je s tem doseči vodstvo na evropski celini, Anglija pa Nemčiji nikdar ni hotela ugoditi je izjavil namestnik angleškega zunanjega ministra Buttler v zbornici.

Anglija se bo obdržala in končno zmagala samo, če bo Amerika pospešila in povečala svojo pomoč. Anglija potrebuje danes topov, bomb in streliva, letal in trgovskih ladij za prevoz. Navzlic angleškim uspehom v zraku in na morju pa je Anglija sama v boju proti Nemčiji ter Italiji in da ji pomaga edino junaška Grčija. Tako se zavzema za zvečanje pomoči za Anglijo največji ameriški dnevnik »Newyork Times«.

Pri nesreči angleškega bombnika v Črni gori je našel smrt tudi Ralph Barnes, dopisnik ameriškega dnevnika »Newyork Herald Tribune«.

Gospodarska pogajanja med Romunijo in Sovjeti ter med Sovjeti in Madžarsko se bodo konec mesca začela v Moskvi.

Italijanska letala vseh vrst niti trenutka ne dajo miru Grkom navzlic slabemu vremenu, ki vlada ravno nad vojnim področjem. Na tisoče fotografij dokazuje učinkovitost tega junaškega boja, ki neprenehoma slabi sovražni odpor in pospešuje končno odločitev. Posameznih junaštev italijanskih letalcev je na stotine, pravi poluradno italijansko glasilo o letalskih akcijah v Grčiji.

Za novega poveljnika angleškega lovskega letalstva je bil imenovan letalski maršal Douglas, eden najboljših angleških letalcev, čigar oddelek je že v svetovni vojni sestrelil 201, poškodoval pa 149 nemških letal.

Razmerje med Francijo in Nemčijo se je ohladilo, najbrž zaradi tega, ker se Francija ni pridružila trojni zvezi. Zaradi tega so Nemci začeli izganjati francosko prebivalstvo iz Lorene, kar je povzročilo v Franciji veliko razočaranje ter zelo zavrlo delo za zbližanje med obema državama, sodi vodilni švicarski list »Neue Züricher Zeitung«.

Sposobnost za nagel napad je najboljša obramba. Zaradi tega mora Amerika storiti vse, da poveča svoje možnosti za napadalno vojno. Treba je misliti na čimboljše letalstvo, na čimveč letečih trdnjav in bombnikov za dolge razdalje, s katerimi bodo Združene države lahko vsakomur zadale strašne udarce, še preden bi jih kaka tuja država mogla napasti, piše ugledni newyorški list »Daily Mirror«.

Ker med sovjetsko zunanjo politiko in boljševiško ideologijo ni razlike, marveč služi ideologija samo za dosego sovjetskih političnih ciljev, napada »Jutro« spet naš list. Naše ugotovitve, da »Jutro« vidi v tej stvari razliko, ker mu trenutno tako kaže, označuje ta list za denuncijacije, ker smo pač živo pokazali razliko med »Jutrovo« dinastično teorijo in prakso. V soglasju z obema »Jutro« na primer ni priobčilo proglasa akademskih strokovnih društev proti komunističnemu rovarjenju na naši univerzi, da ostane zvesto svojemu dinastičnemu in nacionalnemu stališču, po katerem pomeni nastopanje proti pravim ciljem sovjetske zunanje politike »vse prej kakor pa uslugo domovini«.

Delovanje italijanskih letalskih sil proti Angliji narašča, kakor to dokazujejo nočni napadi na neko mesto ob angleški obali. Tedaj je bila prizadejana velika škoda. Italijanski letalci se ne ozirajo na slabo vreme, na slabo ozračje, temveč opravljajo svoje napade tudi ob takem vremenu, pravi neko poročilo agencije Stefani.

Ameriški tisk ostro nastopa proti zahtevi predsednika ameriškega Rdečega križa Hoovera, da bi Anglija dovolila takojšnji dovoz večjih količin žita v Belgijo, Francijo in Holandijo. Hoover pravi, da Nemčija ne bi tega živeža porabila zase, listi pa mu odgovarjajo, da bi Nemčiji potem ne bilo treba za preskrbo zasedenih pokrajin dajati lastnih zalog. Deset ladij žita bi Nemčiji prihranilo na primer 190.000 ton krompirja, iz katerega je mogoče dobiti 17.000 ton alkohola ali pa 11.000 ton umetnega bencina. Ta količina bencina zadošča 500 nemškim bombnikom, da bi dva mesca neprenehoma napadali London vsako noč...

V Gibraltarju so včeraj letala napadla angleške vojne ladje. Ena od njih je bila zadeta in onesposobljena za plovbo. Na njej je izbruhnil požar, zaradi česar je ladja mogla šele pozneje odpluti iz pristanišča, poroča agencija Stefani iz Algezirasa.

V kratkem je treba pričakovati nemške pomoči za Italijo na grškem bojišču, ker bi sprememba položaja tam utegnila ogroziti položaje držav osi v Evropi. Nemška pomoč naj bi šla čez Romunijo in Bolgarijo, ker je Jugoslavija nevtralna, sodi londonski »Daily Herald«.

Grožnje generala de Gaulleja francoski vladi

Vichy, 21. novem. m. Agencija Havas poroča: Državni tajnik za kolonije, admiral Platon je imel po radiu govor, v katerem je sporočil vsebino brzojavke, ki jo je poslal francoski vladi general de Gaulle. General predlaga francoski vladi v Vichyju zamenjavo obtožencev, ki bodo prišli pred vojno sodišče. Pred vojno sodišče v Vichyju bo prišlo več zaprtih francoskih častnikov, ki so pristaši generala de Gaullea Toda ob zavzetju Librevilleja v Gabonu je vojska generala de Gaulleja ujela osem častnikov, pristašev vlade v Vichyju. Njihovo življenje je zdaj v nevarnosti. De Gaulle predlaga izmenjavo teh aretirancev. Francoska vlada de Gaulleju ne bo odgovorila. »Videli bomo, ali bo de Gaulle odgovoril z umori, zlasti z umorom škofa Tardyja. Čakamo in sprašujemo angleško vlado, ali bo pristala na to odvratno izmenjavo. De Gaulle je človek brez časti,« je dejal admiral Platon.

Vodja ameriške tajne policije Hoover je izdal uradno poročilo, v katerem pravi, naj se prebivalstvo v Združenih državah ne da zmešati po eksplozijah v orožarnah in v vojni industriji, ker doslej še ni nobenih dokazov, da bi šlo za organizirano sabotažo. Ameriške oblasti bodo storile v vsakem primeru svojo dolžnost.

Odločen govor hrvaškega bana v Čakovcu

„Kakor mi mislimo na Bitolj, tako bo Bitolj mislil, da je tukaj njegova meja, katero morajo varovati oni tukaj, mi pa tamkaj

Zagreb, 21. nov. Hrvaški ban dr. Ivan Šubašič je včeraj zaključil svoje inšpekcijsko potovanje po Hrvaškem Zagorju s svojim obiskom v Čakovcu in bližnjih krajih. Tudi tam so ga sprejeli Hrvatje v velikih množicah in v svojih pozdravnih govorih izražali željo, da bi se banovina Hrvatska okrepila in da bi banska oblast svoje prebivalstvo v obilni meri podprla z dotacijami za javna dela, zlasti pa za regulacijo potov in rek Drave in Mure. Z balkona mestne hiše v Čakovcu je imel ban dr. Ivan Šubašič na zbrano ljudstvo govor, v katerem je med drugim rekel:

»Vsakdo lahko sedaj uvidi, kako modra je bila politika voditelja hrvaškega naroda dr. Mačka, ko je utrdil položaj Hrvatov s tem, da je sklenil sporazum z bratskim srbskim narodom in ker je s tem hotel utrditi ohranitev in obrambo svoje ožje domovine Hrvatske. Nihče naj ne misli ali pa drhti zaradi bojazni, da bi prišel kdo in bi od naše Hrvatske kaj odtrgal. Naša politika je stremela za tem, da se utrdimo in mi smo se, hvala Bogu, utrdili. *In ko govorim sedaj tukaj z najbolj severne točke naše Hrvatske, s severozapadne točke naše Jugoslavije, tedaj bi vam rad povedal, da v tisti meri, kakor stojimo mi Hrvatje s svojimi življenji in s svojimi telesi na braniku naše domovine Hrvatske in s tem vse Jugoslavije, stoji v enaki meri tudi vsa Jugoslavija na meji za obrambo Hrvatske in njene svobode. Če se, bratje, tega zavedamo, potem lahko mirno gledamo v bodočnost. Skupna Jugoslavija je ustvarjena zato, da jo ohranimo, da bomo vse močnejši pri varovanju vsega tistega, kar imamo in kar hočemo doseči. Danes, ko smo tukaj in ko se nahajamo v teh težkih časih v gorečem obroču, je naša prva naloga, da branimo celo naše telo in ga ohranimo zdravo in svobodno.* Naša dolžnost in naloga je, da to svobodno Hrvatsko ohranimo in jo izročimo svojim naslednikom. *Kakor vam sedaj tukaj v Čakovcu govorim v dokaz, da smo zares povezani z Jugoslavijo, pa s tega mesta pošiljam pozdrav našemu voditelju dr. Mačku, ki je v Belgradu s tem, da sporoči temu našemu Belgradu in bratskemu srbskemu narodu, da pošiljamo mi istočasno pozdrave našim bratom najbolj na jugu, našemu Bitolju. Kakor mi mislimo na Bitolj, tako bo Bitolj mislil, da obstoji tukaj njegova meja, katero moramo varovati tako oni tukaj, kakor mi tamkaj.*«

Končno je ban dr. Šubašič poudaril, naj se ljudstvo ne boji za svojo bodočnost in naj zaupa politiki sporazuma.

Hrvaški ban je potem tudi povedal, da je nakazal za ponesrečence v Bitolju 100.000 dinarjev podpore. Z njegovim darilom se je istočasno začelo tudi na Hrvaškem zbiranje za bitoljske žrtve.

Za hrvaškim banom je povsod govoril glavni tajnik Hrvaške kmečke stranke dr. Juraj Krnjevič, ki je poudarjal nujnost, da se tudi preprosto kmečko ljudstvo stalno zanima za vse politične dogodke in da si na ta način zagotovi vodilno mesto v hrvaškem narodu. Potrebno je, da ima kmečko ljudstvo vajeti svoje politike v svojih rokah.

Ban dr. Šubašič je potem skozi kraje v ludbreškem okraju odpotoval v Zagreb.

Češki film **Skušnjava** KINO UNION, tel 22-21

ki je bil deležen ogromnega obiska in je vsakdo priznaval njegovo odlično kvaliteto, je danes nepreklicno zadnjikrat na sporedu! Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

Zavedna slovenska akademska mladina proti rovarjenju komunistov

Ljubljana, 21. novembra.

Strokovna društva slušateljev univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani so 20. novembra t. l. na sestanku svojih zastopnikov, ki ga je sklicala Zveza strokovnih klubov tehnične fakultete, sprejela naslednjo resolucijo:

Predstavniki strokovnih društev slušateljev slovenske univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani protestiramo proti nameri peščice komunističnih agitatorjev, ki bi hoteli po vzoru belgrajskih komunistov tudi na slovenski univerzi pripraviti izgrede in s tem prekiniti redno znanstveno delo univerze. V ta namen širijo razburljive govorice v zvezi s spremembami dosedanjih zakonskih določil o univerzah.

Pozivamo vsa akademska društva in vso zavedno slovensko akademsko mladino, da se, kakor vselej doslej, tudi v bodoče otrese vsiljivega vpliva plačanih agentov Kominterne.

Od univerzitetnih oblasti pa pričakujemo, da bodo tudi s svoje strani z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago, varovale nemoten potek dela na univerzi.

Zavedna slovenska akademska mladina pa je izdala na vse akademike in akademičarke tudi tale poziv:

Slovenskim akademikom in akademičarkam!

Brali smo izjavo predstavnikov naših fakultetnih društev o nameri komunističnih agitatorjev, da tudi na slovensko univerzo prenesejo kri in nemire z belgrajske univerze.

Pozdravljamo odločnost naših strokovnih društev v borbi proti komunističnim prevratnikom. Zaslužili so, da se naša prosvetna politika sedaj zares obrača proti njim, tem neprestanim **skrunitelj em akademskim svoboščin in rušilcem znanstvenega dela.** Ko se vsa Evropa zvija v krčih vojnih grozot in njih posledic, so ti komunistični zločinci uprizorili na belgrajski univerzi rdeče orgije, ki so se končale v krvi in **smrti.**

Pozdravljamo odločnost naših fakultetnih strokovnih društev. Sedaj so razpršene laži, ki so jih komunistični plačanci razširjali posebno na tehniki glede nekih novih zakonskih določil za univerze.

Komunisti vedo, da bodo novi predpisi za univerze napravili konec komunističnim štrajkom, nemirom, pretepom, ubojem, razbijanju univerzitetne opreme, preprečevanju predavanj, teroriziranju profesorjev in študentov, protidržavni propagandi itd. Vedo, da bo storjen konec dolgoletnim zlorabam belgrajske univerze za arzenal Kominterne — zlorabam, ki so v zgodovini evropskih univerz brez primere.

V tem leži vsa »skrivnost« nekih novih predpisov za univerze. Zavedajoč se tega, hočejo komunisti sedaj zlorabiti akademsko mladino **za sredstvo** proti nameravanim protikomunističnim predpisom za univerze.

Hoteli bi tudi na slovenski univerzi poskušati s protestnimi resolucijami, z demonstracijami, z izgredi, z meetingi, s štrajki itd. — vse to v **»obrambo univerzitetne avtonomije«...**

Lažnivci! Na slovenski univerzi kralja Aleksandra I. se vam ta zlobni poskus prevarati akademsko mladino in javnost ne bo posrečil! Kakor vselej v zadnjih letih, bôste neusmiljeno leteli skozi vrata svobodne slovenske Almae matris, čim bi samo z mezincem mignili za kake izgrede!

Na slovenski univerzi ne bo komunističnih eksperimentov! Na slovenski univerzi ne bo izgredov! **Na slovenski univerzi bo mir in redno delo po predavalnicah, seminarjih, institutih, laboratorijih.** Za to bo skrbela **zavedna slovenska akademska mladina.**

Na 14 mesecev robije obsojen komunist

Dve stanovanjski podgani obsojeni - Serije in številke na bankovcih so ga izdale

Ljubljana, 21. novembra.

Veliki kazenski senat, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Kralj in so bili sosodniki gg. Ivan Brelih, dr. Julij Fellaher, Rajko Lederhas in dr. Leon Pompe, je obsodil zaradi komunistične propagande Andreja Stegnarja, rojenega 6. decembra 1906 v Tržiču, čevljarskega pomočnika, na 14 mesecev robije. Svoj čas je bil Stegnar prav zaradi komunistične propagande v nekem velikem procesu obsojen na 5 let robije. Državni tožilec je najprej Andreja Stegnarja obtožil zločina po čl. 1. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, da je letos 29. aprila širil neke letake z naslovom »Delovnemu ljudstvu!«. Imel jih je 120 pri sebi. Drugič zločina po čl. 3. omenjenega zakona, da je izročil nekemu Megliču več brošur komunistične vsebine ter delal propagando za spremembo današnje državne ureditve, kakor tudi za spremembo sedanjega socialnega in političnega reda. Obtoženec je deloma zanikal v obtožnici mu očitana dejanja. Razprava je bila drugače tajna. Državni tožilec g. Bogdan Lendovšek je prijavil priziv proti nizko odmerjeni kazni.

*

Mlada zločinska trdovratneža sta včeraj pred malim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. dr. Julij Fellaher ,nastopala prav samozavestno in predrzno. Nista ostala sodnikom niti enega odgovora dolžna. Zvijala in krvinčila sta vsako izjavo in besedo, ki so jo izrekle o njiju obremenjujoče priče. Sta drugače prav tipični stanovanjski podgani. Hodila sta okrog elegantno napravljena, da so stanovalci imeli splošen vtis, da sta oba najmanj »akademika«, slušatelja univerze. Prvi je bil Tone Ahlin, mesarski pomočnik iz Malega Mlačevega. Že več let ni zavihtel težke mesarske sekire, raje je kradel. Drugi kompanjon je bil Ivan Krištofelc, čevljarski pomočnik iz Štepanje vasi. Oba sta stara 28 let.

Stikala sta po stanovanjih. Kradla sta samo zlatnino. Izmislila sta si poseben trik za primer, da ju je kdo zalotil v kakem stanovanju. Na njiju vprašanje, da-li stanuje tu medicinec Tone Zupančič, sta sicer navadno dobivala negativen odgovor, nakar sta urno pripominjala: »Hvala lepa, gospa! Ga poiščeva na univerzi.«

Ta Tone Zupančič je bil kaj čuden slušatelj medicine. Z obema je študiral drugano znanost v justični palači. Strankam sta odnesla mnogo zlatnine v rednosti okoli 4000 din. Pred sodniki sta skušala te tatvine opravičiti takole: »Bila sva lačna! Segla sva po zlatnini!« Bila sta obsojena: Tone Ahlin na 8 mesecev, Ivan Krištofelc na eno leto strogeg zapora.

*

Obupen položaj, veliki dolgovi in težka bremena so pripravili gostilničarja Andreja H., tam iz Tržiča, da je segel po tujem denarju. Njegova zadeva je tudi zanimiva v kriminalnem pogledu, kako so namreč orožniki odkrili tatvino. Posestniku Jožetu Primožiču v Tržiču je bilo 9. julija letos ukradenih 18 bankovcev po 100 din. Večjo vsoto je Primožič prejel od vojaške komande v Škofji Loki za dobavo sena. Vsi bankovci so bili zaznamovani in vpisani s serijami in številkami. Kdo naj bi bil tat? Sum je padel na gostilničarja Andreja, ker je prav po tem dnevu začel plačevati dolgove in odpravljati nadležne upnike. Tržiški orožniki so ga povabili na orožniško postajo. Zasliševali so ga križem kražem. Ni se vdal. Med tem časom so orožniki poslali k njegovi ženi nekoga, da bi menjala bankovec za 500 din. Žena, nič hudega sluteča, je bankovec menjala in izročila 5 čisto novih bankovcev po 100 din. In vjeli so ga! Serije in številke na teh lepih bankovcih so se ujemale s serijami in številkami, ki jih je imela vojaška komanda zapisane.

Kaj sedaj? Andrej se je začel izgovarjati, da je denar našel pod oknom Primožičeve hiše, ki je soseda njegovi gostilni. Nameraval je počakati, da bi se pri njem zglasi llastnik. Pred malim kazenskim senatom je svoj zagovor ponovil v tej smeri, pristavil je še: »Najbrž je kdo drugi denar ukradel! Pa se je nato skesal in denar odnesel pod Primožičevo okno.« Andrej je bil dalje obtožen, da je poskušal loviti ribe v revirju dveh tržiških tovarnarjev. Andrej se je izgovarjal, da ni lovil in da se je takrat kopal v Bistrici.

Mali kazenski senat ga je obsodil na 3 mesece strogega zapora in 300 din denarne kazni odn. nadaljnjih 5 dni zapora. Sodniki niso verjeli Andrejevemu zagovoru o »najdenih bankovcih«.

Ljubljana od včeraj do danes

Dela na novih tržnicah

vsak dan lepše napredujejo. Delavci prav pridno delajo in kakor vse kaže, bodo nove tržnice kmalu pod streho. Na Pogačarjevem trgu je doslej postavljenih že deset stebrov okrogle oblike, ki so po nekaj metrov visoki in bodo nosili streho pred tržnicami samimi. Kakor na zunanji strani, to je proti Ljubljanici, tako bo tudi opečni zid tržnic proti semeništču obložen z podpeškim kamnom, ki bo lepoto ljubljanskih tržnih prostorov povzdignil. Vsak dan se bolje vidi, kako prostorne, svetle in praktične bodo te nove tržnice. Skoraj polovico vseh strojnic ima že tudi prednje zidovje, ostala graditev pa, kakor rečeno, vidno napreduje. Zidovje bo v zemlji obloženo s katranom, da ne bo preveč dovzetno za vlago. Sicer je pa zidovje, ki je potrebno za temelj, že dokončano, sedaj dovršujejo le dela, ki jih je treba napraviti nad stropom kletnih prostorov. Nove tržnice bodo naši Ljubljani vsekakor v ponos.

Spet tatvine koles

Saj ne mine dan, da ne bi bilo temu ali onemu nepazljivemu kolesarju izmaknjeno kolo. Mnogi kolesarji so sami krivi, da so ob svoje kolo, ker ga niti ne zaklenejo, če ga pa zaklenejo, so pa tatovi tako spretni, da z veščo roko odstranijo ključavnico in kolo odpeljejo »neznano kam«. Mnogo dijakov se vozi v šolo tudi s kolesi in to je vedel tudi izmikavt, ki je z dvorišča I. realne gimnazije v Vegovi ulici odpeljal Olegu Fortiču črno pleskano moško kolo znamke »Presto«. Pa tudi pri mehanikih zmanjkujejo kolesa. Z dvorišča mehanične delavnice nekje na Tržaški cesti je izginilo Vinku Mraku 1000 dinarjev vredno kolo znamke »Orel«. Izpred hiše na Bregu je doslej neznan tat odpeljal Mencingerju Antonu kolo znamke »Waffenrad«, vredno najmanj 1000 dinarjev. Tudi Ivan Colnar je prišel ob svoje kolo in ga bo težko pogrešil, kot marsikateri drugi, ki mu ga izmaknejo. Colnarjevo kolo je bilo znamke »Atmos«, svetlordeče pleskano. Tudi žensko kolo je zmanjkalo Ani Kunaverjevi z Gosposvetske ceste. — Kakor je videti, so kolesarski tatovi neutrudljivi pri svojem delu.

Izigravanje protidraginjskih predpisov

Urad za kontrolo cen pri ministrstvu trgovine je prejel prijave o izigravanju predpisov o kontroli cen po veletrgovcih oziroma producentih. Dogajajo se primeri, da veletrgovci ali producenti v fakture, ki jih izstavljajo detajlistom, ne vpisujejo celih količin prodanega blaga, nego le del, zahtevajo pa, da jim ga detajlist plača po istih cenah, nadalje pa tudi, da v mnogih primerih pošiljajo blago slabše kvalitete nego je bilo naročeno, zahtevajo pa zanj plačilo po višjih cenah, t. j. po cenah za boljšo kvaliteto. Zaradi takega protizakonitega ravnanja opozarjamo na zadevne predpise uredbe o pobijanju draginje in uredbe o kontroli cen, zlasti pa na občutne kazni, ki jih navedene uredbe predvidevajo za take kršitve. Maloprodajalci so pa pozvani, da vse podobne primere prijavijo pristojni policiji ali upravnim oblastvom, ker je to predvsem v njihovem interesu in jim tudi sicer gre pravica do nagrade 10 do 20% denarnih kazni po čl. 2 uredbe o nadzorovanju izvrševanja uredbe o pobijanju draginje, Sl. l. 222, kos 40 z dne 18. majnika 1940.

Vzel je tam, kjer je bilo

Nek ljubljanski trgovec jo je mahnil proti Notranjski po svojih opravkih. Na Notranjskem je kupil trgovec, ki se je tja pripeljal z avtomobilom, okrog 100 kg riža, ki ga je nameraval pripeljati v Ljubljano. Da ne bi bil prehitro doma, se je za nekaj časa ustavil v neki viški gostilni. Avto je pustil kar zunaj na cesti. To je izrabil neznan tat in trgovcu odnesel iz nezaklenjenega avtomobila vrečo riža. Seveda trgovec od kupljenega riža ne bo imel kaj prida dobička, saj bo moral v svojo izgubo na prvem mestu vknjižiti vsoto 1350 din, kolikor je bil riž vreden.

Po dobrih kupčijah so veseljačili

Neki Franek, ki se je že večkrat skregal s kazenskim paragrafom, je te dni nakradel mnogo cinastih cevi in drugega starega železja. To blago gre sedaj prav dobro v kup. Znal je nekega solidnega trgovca s starim železjem in nekega obrtnika tako preslepiti, da sta mu dala za cevi in železo 1500 din. Ko je Franek spravil bankovce v svoj raztrgan žep, se tam niso še prav pošteno pogreli. Zajadral je v neki veseli lokal, kjer se je kmalu okrog njega zbrala bratovščina pohajkovačev, ki vedno love svoje žrtve in imajo najfinejši nos, da takoj izvohajo, kdo je radodaren, kdo je petičen in kdo rad za vino daje. Ves dan so popivali, zvečer pa so krenili v neki lokal, kjer so svirale in prepevale pevačice. Družba je bila prav razigrana in razposajena. Franek je bil razsipen kavalir. Čuječe oko postave je kmalu videlo, da Franek, ki je drugače splošen revček, zapravlja čez svoje razmere. Povabljen je bil na glavno policijo. Tu so dobili pri njem še bore štiri kovače, drugo je šlo vse po grlu. Kmalu so tudi dognali, da so bile cevi in železo ukradeno. Franek je romal v sodne zapore in pričakuje primerno nagrado, ki mu jo bo podelil v kratkem mali kazenski senat.

Žrtvi veseljačenja sta postala tudi dva drugače pretkana trgovca. Bila sta deželana, Prvi, Dominik, je napravil v Ljubljani velike in dobre kupčije. In zvečer je veseljačil. To veselje je bilo drago. Neka ženska mu je odnesla šest jurjev. Še huje je bil ociganjen drugi trgovec Miroslav. Temu je nekdo izmaknil kar 11 jurjev. Pravijo, da ljudje z ljubljanskega dna zadnje čase izredno dobro špekulirajo in sklepajo razne špekulacije, ki jim donašajo čedne provizije.

Drobne izpod Konjiške gore

»Slovenski dom«, najboljši in katoliški slovenski popoldnevnik, se dobi že zvečer ob 6. uri v trafiki Bukovnika na Glavnem trgu. Cena 1 din. Opozarjamo na to vse naročnike in bralce »Slovenca«, ki jim je do dobrega večernega čtiva, novih vesti in drugih novic. Ob ponedeljkih je »Slovenski dom« jutranjik.

Zajedavci in drmge bolezni še sedaj napadajo naše gozdove. Širijo se deloma od drugod, deloma jim je začetnik nesnaga v mnogih gozdovih, ki ostajajo neočiščeni. Okrajno glavarstvo je izdalo dva razglasa s podrobnimi navodili o pobijanju uničevalcev lesnega bogastva in zatiranja drugih gozdnih bolezni, katerih naj se lastniki gozdov v svrho njihovega zdravja in ohranitve poslužijo.

Nove politične, gospodarske in vojaške zveze med Sovjeti in Nemčijo

pomenijo presenečenje samo za ljudi, ki so verjeli, da je boljševiška ideologija Sovjetov tudi v zunanji politiki dejansko veljavna. Toda že leta 1935, ko so dr. Beneš, tedanji francoski zunanji minister Laval in angleški zunanji minister Eden obiskovali Moskvo in prosili Sovjete za zvezo, so ti od nemške državne banke dobili namesto besed 200 milijonov zlatih mark za rešitev svojega gospodarstva. Dobre zveze med Sovjeti in Nemčijo so obstojale že, odkar je zavladal narodni socializem. Tajne ozadja teh zvez pojasnjuje bivši rdeči general Krivicki, vse do zadnjega voditelj sovjetskega vohunstva v zahodni Evropi, v knjigi »Bil sem v Stalinovi službi«, katero bo v kratkem začel priobčevati naš list.

Van Vyke Mason

Fajk z Zlate ceste

»Najbolje bo, če se vrnem v policijsko direkcijo in tam razjasnim ves dogodek,« je pomislil Catleen in nadaljeval pot skozi njemu nepoznane ulice.

Po desetminutni hoji je naletel na osebni avtomobil in ga ustavil. Neoziraje se na voznikovo osuplost, mu je ukazal, naj ga popelje na policijsko direkcijo. Ko se je pripeljal do velikega, sivega poslopja, se je vzradostil. Vstopivši v svojo pisarno, ga je poročnik Wray obsul z mnogoštevilnimi vprašanji. Catleen pa mu je podal samo kratek potek dramatičnih dogodkov, ki so se zgodili v tej noči.

»In sedaj, dragi poročnik, naročite vsem policijskim postojankam, naj takoj primejo Doro Dabrey in jo privedejo k meni.

»V redu, g. inspektor.«

Poročnik Wray je zabeležil v svoj zapisnik točen osebni opis te bolničarke.

»Poleg tega imejte pod nadzorstvom hišo s hišno številko 444. v Greenmountu. Ali ste v tem času pazili na Greaberja?

»Smo, g. inspektor.«

»Izvršite torej, kar sem Vam naročil in se nato zopet vrnite k meni...«

Ko je Wray odšel iz sobe, se je začel Catleen umivati. Preden je šel v kopalnico, je izpraznil žepe v modri Morrisovi obleki, ki jo je imel na sebi. Bil je zelo razočaran, ker ni našel v njih ničesar, kar bi moglo dati kako pojasnilo o Morrisu in njegovi bandi. Oni se očividno niso vedli tako kot kaki razbojniki in niso nosili po žepih nobenih zapiskov, pač pa so bili navadni, hladnokrvni in neusmiljeni morilci. Ubiti kakega človeka jim očividno ni bilo nič težje kot popolnoma uničiti kako žival.

V Morrisovih žepih je našel samo peresnik in karto iz Chicaga. Ta karta je bila naslovljena na »Gospoda Whiteja« in je kot naslov nosila »Post restant — Glavna pošta New Brunswyk.« Morris je bil očividnao zelo previden človek. Kakšne posle je prav za prav on imel z Rogerjem Buntonom in Doro Dabrey?

Ko se je Catleen dobro umil in očistil, je po svoji stari navadi sedel na stol, da bi napravil točne zapiske o vsem, kar je doživel čez dan. Vedel je, da bo tako najhitreje zbral svoje misli in da mu bo na ta način postalo mnogo stvari bolj jasnih.

»Dora Dabrey, ki je po svojem lastnem priznanju stara 25 let, je bila najprej prijateljica dr. Georgeja Loseja, nato Rogerja Buntona in v zadnjem času tajno zaročena z Johnom Buntonom. Ona je očividno tudi v prijateljstvu z Morrisovo bando. Med njo na eni ter Kellyjem in Greaberjem na drugi strani obstoja neka neprikrita mržnja.«

Poleg Greaberjevega imena je Catleen takole napisal: S smrtjo Rogerja Buntona je bil očividno zelo prizadet. Poizvedeti je treba, odkod njegova potrtost.

Izogibal se je vsake misli na orožje, s katerim je bil izvršen umor. Vedel je, da je to v tem času samo izgubljanje časa in da je nesmiselno misliti, kaj se je zgodilo s samokresom. Pozneje bo napravil še eno preiskavo vsega poslopja in potem bo moral najti kako sled. Gotovo pa je, da se med tem v hiši ni nič spremenilo, ker Wood prav gotovo ni nikomur dovolil iti v zgornje nadstropje.

Tu je bil še John Bunton, nepriljubljena in neprijetna oseba. On prav gotovo ni imel čistih rok, toda o njem se ni moglo reči nič določnega.

Med vrati se je prikazal poročnik Wray.

»Vse je v redu. Ukazal sem, da Doro Dabrey zasledujejo. Deklica bo ujeta, kakor hitro se bo prikazala na ulici.«

Catleen je prikimal in oblekel svoj sivi plašč. Ko se je pokril, se je obrnil k Wrayju:

»Wray, sedaj pojdite z menoj. Ali ste že pregledali revolverja, ki sem ju bil vzel Morrisu? Ali imata številke serije?«

»Pregledali smo, toda zaman. To so zelo previdni ljudje. S samokresa so izbrisane vse številke.«

Oba policista sta odšla iz policijske direkcije. Pred vrati ju je čakal temnomoder avtomobil. Wray je sedel za volan.

»Kam se peljeva, gospod inspektor?«

»V mrtvašnico, in to kar najhitreje.«

PETNAJSTO POGLAVJE

Pred vrati mrtvašnice je stal policaj, ki je spoštljivo pozdravil policijska častnika in šel za njima.

»Ali sta obe trupli še tu?« ga je vprašal Catleen.

»Tu sta, gospod inspektor.

»Je že izvršena obdukcija nad Kelyjevim truplom?«

»Že. Ali želita govoriti z doktorjem Raudom? On je izvršil obe obdukciji.

»Je li tu?«

Eden poleg drugega sta ležala gospodar in njegov sluga. Med tem, ko je dr. Raud, ki je pravkar končal svoje delo, slačil belo bolničarsko haljo, je Catleen pregledoval obe trupli. Stopil je bliže.

»Vi ste mi sporočili, da je bil Kalley v trenutku, ko je bil nanj izstreljen revolverski naboj, že mrtev.

»Tako je. Nekdo mu je dal v dlan injekcijo ciankalija.«

»To torej izključuje možnost, da bi bil izvršil samomor, kajne? Ali je dal injekcijo nekdo, ki je tega vajen?«

»Vsekakor. Opaziti je, da je vbrizgal strup nekdo, ki ima opravka z injekcijskimi iglami.

»Prepričan sem, da ste v Kellyjevem telesu našli tudi izstrelek.«

Zdravnikov pomočnik je ponudil Catleenu majhen listič, na katerem so bili napisani vsi Kellyjevi podatki: njegovo ime in datum smrti.

»Hvala lepa. Poročnik, vi boste v zvezi s tem napravili potrebno preiskavo. Gospod doktor, sedaj bi vas prosil, da bi mi podali natančen opis telesnega stanja pri Rogerju Buntonu.

»Gospod inspektor, Bunton je bil zelo slabega zdravja. Bil je najbrž velik pijanec. Imel je zelo velik pritisk krvi in slabo srce, ki ni bilo več v stanju vzdržati vseh naporov.«

»A smrtonosna rana?«

»To je v resnici zelo majhna rana, ki pa je neverjetno čista. Kar mi je najbolj padlo v oči, je to, da se mesto, kjer je šel naboj v telo, prav nič ne razlikuje od mesta, kjer je šel ven. Obe rani imata isto obliko. Moram vam povedati, da je to zelo čudno.«

»Zelo sem vam hvaležen za pojasnila gospod doktor. Poročnik, oditi morava sedaj na delo. Lahko noč, gospod doktor.«

(Dalje sledi.)

Od tu in tam

Hrvaški ban je na svojem inšpekcijskem potovanju obiskal tudi Varaždin in imel tam na zbrane nagovor, v katerem je poudarjal pomen sporazuma med Srbi in Hrvati. Dejal je, da so Hrvatje zahtevali priznanje svoje narodne samobitnosti. S sporazumom so to dosegli in s tem so Hrvatje zadovoljni. Poudaril je tudi, da je bila s sporazumom naša država močno ojačena in zato lahko vodi uspešno svojo nevtralnostno politiko. Na koncu je vzkliknil ban dr. Šubašič tudi močni Jugoslaviji in knezu-namestniku Pavlu kot največjemu poborniku sporazuma in največjemu poborniku nevtralnostne jugoslovanske politike ter čuvarju našega miru.

1,619.236 din je belgrajska »Politika« zbrala do sedaj za Bitoljčane. Ves denar je uredništvo lista sproti pošiljalo bitoljski občini, ki ga je razdeljevala med prizadete. V soboto bo list zaključil zbirko in bo do takrat verjetno nabral že vsoto dveh milijonov din.

Vlada je podpisala na predlog finančnega ministra novo uredbo o kovanem denarju in je dovolila, da se izkuje mnogo več kovancev kakor doslej. Po novi uredbi bo smelo biti odslej v prometu za 800 milijonov din kovancev po 50 din in za 500 milijonov din kovancev po 20 din, medtem ko jih je bilo doslej v prometu le za 500 milijonov 50-dinarskih kovancev in za 300 milijonov 20-dinarskih kovancev.

V Belgradu so se v torek začela pogajanja med našo in nemško delegacijo za uvoz nemške volne, izdelane iz celuloze. To bo nadomestna surovina, ki bo nadomestila dosedanjo pravo volno, katere ne moremo več uvažati zaradi vojne v Evropi in zaradi angleške blokade. Jugoslovansko delegacijo vodi načelnik ravnateljstva za zunanjo trgovino dr. Kristič, nemško pa ravnatelj nemške narodne banke iz Berlina Zaengen.

Nova afera je nastala v Splitu z odstopom podžupana Marina Šegviča in občinskega svetovalca Dvornika. Šegvič je odstopil in podal izjavo, v kateri je rekel, da odstopa zavoljo tega, ker imenovani občinski odbor ni izpolnil tistih nalog, ki bi jih moral spričo težkih razmer, s katerimi se mora splitska občina boriti. Povedal je tudi, da ostane zvest načelom Ante Starčeviča in dr. Ante Trumbiča. Z njim se je sodaliziral tudi občinski svetovalec Dvornik. Takoj po njunem odstopu se je sestal odbor občinske organizacije HSS v Splitu in sklenil, da Šegviča in Dvornika izključi iz stranke, ker sta se pregrešila proti strankini disciplini.

Izredno radodarna je bila narava županu iz Potočanov v Srbiji. Na njegovem vrtu sta zrasli dve ogromni buči, katerih vsaka tehta po 26 kg. Pa tudi izredno koruzo je mož vzgojil. Storži te koruze so bili vsi dolgi po 45 cm.

Z neverjetno energijo se je naučil brati in pisati in 15 raznih obrti Svetozar Tabič iz Kosjeriča. Že od rojstva je bil hrom in vso mladost je moral preživeti v postelji. Noge ga niso držale in v rasti je zaostajal. Še sedaj, ko je 40 let star, tehta komaj 40 kg in je visok le 40 cm. Zato pa ga je narava obdarovala z drugimi darovi. Sam se je naučil brati in pisati, poleg tega pa je imel nenavaden dar za vsako obrt, s katero se je bil seznanil. Tako je postal zelo dober ključavničar, prav tako dober mizar, čevljar, krojač in podobno. V celem zna 15 raznih obrtov.

Za preselitev protestantovskega škofa iz Zagreba v Subotico se potegujejo vojvodinski nemški protestanti. Na svojem sestanku je tamkajšnji protestantski seniorat sklenil, da se mora škof dr. Popp preseliti iz Zagreba, toda dr. Popp sam pravi, da tega ne bo storil, ker sme o preselitvi sklepati edinole protestantski sabor, katerega pa skličejo na kraljev ukaz. Zato bo zaenkrat ostal dr. Popp v Zagrebu vsaj za toliko časa, dokler sabor, ki je vrhovna protestantska instanca, ne sklene drugače.

Zastopniki vseh treh jugoslovanskih šol za civilno zaščito so zborovali v Zagrebu. Pogovarjali so se o tem, kako bi čim boljše izvedli preosnovo treh šol v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu, da bi mogle šole popolnoma samostojno delovati vsaka zase. Sklenili so, da bodo šole ločeno delovale in da bodo v stalnem stiku z znanstvenimi zavodi v svojem kraju, da bi mogle svojo nalogo čim boljše izvesti. Obenem so predlagali direkciji za pasivno zaščito, da se izdajo za vse tri šole enotni predpisi.

Dva svoja otroka je prinesla v sodišče in ju tam odložila neka Anka, prileżnica vlomilca Čanija, ki sedi v zagrebškem zaporu zaradi več pregreh. Ko so ji Čanija zaprli in obsodili, ni imela Anka več sredstev, da bi otroka preredila. Zato ju je enostavno odnesla na sodnijo in položila pred sobo preiskovalnega sodnika. Sodniki so nato odredili, da so otroka prenesli v banovinski zavod za zapuščene otroke.

300 vagonov pšenice je že dobil Zagreb za prehrano prebivalstva. Prav tako je prišlo v mesto tudi že 300 vagonov drv, da bodo na ta način dobili priliko za nakup drv tudi tisti Zagrebčani, ki so prve jesenske priložnosti zamudili. Vse to blago bo imel na zalogi mestni prehranjevalni odbor, ki je bil ustanovljen pred dvema mesecema.

Tik pred poroko se je izneverila svojemu zaročencu Persida Petrovič iz Stojnika pri Arandjelovcu. Dekle je imelo za krajevne razmere veliko doto in zato ni čudno, če se je okrog nje vrtelo obilo snubcev. Najbolj všeč pa ji je bil P. Radenkovič, ki je bil priden fant, pa staršem ni bil všeč zavoljo tega, ker je bil reven ko cerkvena miš. Zato so starši dekleta prisilili, da je sklenila vzeti nekega Markoviča. Vse je bilo dogovorjeno za poroko, toda na predvečer poroke je dekle poklicalo Radenkoviča in z njim pobegnilo. Čim je Markovič slišal za beg neveste, je s svojimi prijatelji oborožen odšel za beguncema in ju zalotil v neki hiši. Prišlo je do streljanja, toda Radenkovičevi prijatelji so nasilneža odbili.

Zdravilo proti malariji je baje iznašel rezbar iz Sremske Mitrovice, Ivan Jerbič. Njegova žena je bila težko malarična in ji zdravniki niso mogli dosti pomagati. Zato se je sam začel ukvarjati z mislijo, da bi iz naravnih zelišč in iz medicinskih praškov zmešal skupaj zdravilo, ki bi pomagalo proti težki bolezni. Prvi poskusi so se mu posrečili in žena je kmalu ozdravela. Ko se je okrog mesta razvedelo o tem dogodku, je dobil Jerbič več povabil, naj pride zdravit. Med drugimi je s svojimi zdravili ozdravil tudi tamkajšnjega policijskega šefa Bivolareviča. Ta mu je izdal tudi potrdilo in z njim jo je Jerbič mahnil v Belgrad in se zglasil na italijanskem poslaništvu. Ponudil je svojo iznajdbo v odkup. Tam so mu kasneje odgovorili, da se italijanski zavod za pobijanje malarije zanima za njegovo zdravilo, toda Jerbič bi navzlic temu rad, da bi svoj izum prodal kakšnemu domačemu medicinskemu zavodu.

KINO MATICA Telefon 22-41 ob 16., 19. in 21. uri
Izborna filmska komedija **Polnoč**
je zgodba o laži-baronici, zaljubljenem šoferju in varanem možu, pri kateri se boste izvrstno zabavali. Smešni prizori. Od srca se boste nasmejali. V gl. vlogi **Claudette Colbert, Don Ameche, John Barrymore.**

Skrbimo za delavski naraščaj

Za obrtniškega vajenca imajo mojstri malo razumevanja, ljudje pa premalo srca

Ljubljana, 21. novembra.

Vsak dan ob lepem in grdem vremenu, v dežju in snegu mora mesarski vajenec s težkim košem na ramenih od klavnice ali svojega gospodarja proti trgu na stojnico. Ali se človeku ne smili tak mladenič, ki že v zgodnji mladosti okuša težko vajeniško življenje. Saj ga nočemo v vsem zagovarjati. Prav pa bi bilo, da bi mu mojster-delodajalec kupil vsaj dežni plašč za deževne dni, pa škornje, da bi ga vsaj malo zavaroval pred dežjem, snegom in mrazom. Pa niso samo mesarski vajenci izpostavljeni takim tegobam, ko se uče. Le poglejmo pekovske vajence. Mlad je še pekovski vajenec, saj nima mnogo več kot 15 let, pa že mora zgodaj zjutraj s težkim košem štruc in žemelj od branjarije do branjarije, od trgovca do trgovca, ki prodaja tudi kruh. Tudi ti vajenci so izpostavljeni vsakovrstnim vremenskim neprilikam. Pa ti mora takšen mladenič že s petjem petelina na noge, na cesto. In nima samo enega koša takšen mladenič, ki ga mora raznesti vsako jutro, ima jih več. Ko je to delo opravil, je šele prva njegova dnevna dolžnost opravljena. Pravo delo se šele nato prične. Prenašati mora skoraj ves dan koše s kruhom iz pekarije v trgovino, mesiti, delati štruce, pomagati pri posajanju kruha v peč, pa še mnogokje mora biti zraven. Oni vajenci, pa najsi bodo to pekovski ali mesarski, katerih gospodarji so svojo obrt »modernizirali« s tricikli, pa so že na boljšem. Na boljšem v toliko, da jim ni potrebno mešati cestnega blata in trgati čevljev, pa tudi sicer lahko odpravijo več strank naenkrat.

Pa so gospe in gospodinje, ki se takole dopoldne mimogrede oglase pri mesarju in naroče ta en četrt kilograma svinjine, druga jetrca, tretja spet 20 dkg teletine itd. z željo, da naj mesar prinese naročeno domov. Kdo drugi naj izpolni gospodinji željo, če ne vajenec? In tako mora sesti na kolo, če ga sploh ima, in odnesti prvi gospej meso v Kolezijo, drugi jetrca pod Rožnik, tretji pa teletino na Stari trg. Lahko si mislite, koliko mora ubogi vajenec zaradi same lagodnosti gospa preletati. Pa da vidite cenjene gospe, če se vajenec z »velikim« naročilom malo zakasni, ker mu je morda počilo kolo; kar ogenj je v strehi, pa godrnja da je joj, grožnje in ne vem kaj še vse. Ali ne bi bilo bolj prav, če bi gospe rajše same spotoma domov vzele onih 20 dkg mesa, saj se ne bi pri tem kaj bolj utrudile, vajencu pa bi prihranile dosti povsem nepotrebne poti.

Pa drugi vajenci? Ni jim kaj boljše kot opisanim. V kakšnih prostorih se izučujejo? So častne izjeme, pri katerih so prostori takšni, da je v njih veselje delati. Pri večini pa so delavni prostori, v katerih se uči mladi delavski naraščaj, nesnažni, premalo zračni, vse pretemni in vlažni, kaj še, da bi bili zavarovani proti prepihu. Take nezdrave okolnosti kvarno vplivajo na mlad organizem, ki se prav v teh letih utrjuje, krepi. Ali pa ni mnogo primerov, da si mladi učeči vajenci vprav v teh letih učenja nakopljejo bolezen, ali vsaj kal bolezni, ki šele pozneje izbruhne v svoji pogubnosti.

Sicer imamo zakonske predpise, ki določujejo in urejajo zdravniško nadzorstvo nad delavnicami. Toda, žal je to le vse bolj na papirju, kot pa bi se v resnici izvrševalo. Ne rečemo, da se ne izvrši kak zdravniški pregled te ali one delavnice, toda to je le sad prijave. V takih primerih zaslišijo delodajalca, ki že zna pri preiskavi besede tako obračati, da je zanj dobro in se izmaže, če je le mogoče.

In kako je s snago? Če rečem slabo, bo še najbolj prav. Delavci in vajenci delajo navadno v isti obleki, v kateri hodijo domov ali vajenško šolo. Po delu si ne umijejo rok, ne obraza ali pa se umivajo v škafu vode, v katerem se je opralo že toliko drugih svoje roke. Voda je že kar mastna, skoro bolj umazana kot so roke vajenca, ki se jih namerava oprati. »Umitec« roke si povečini obrišejo kar v skupne brisače, če jih sploh imajo.

Marsikje jedo delavci kar v tovarnah, kajti dom jim je od rok. Jedo, ne da bi si prej umili roke, z umazanimi, neumitimi rokami, s katerimi so vse dopoldne delali vsakovrstna dela.

Najpreprostejša zdravniška pravila kršijo skoro povsod s tem, da pljujejo po tleh in prav nič ne pomislijo na razne nalezljive bolezni, ki se na ta način bohotno razširjajo. Take zanemarjene delavnice so pravo leglo raznim boleznim. Kako prav bi bilo ,ko bi take malomarne ljudi, starejši, uvidevnejši vedno in ob vsaki priliki opozarjali na čistoto. Opozarjali ne samo v delavnicah, ampak vedno in povsod — vsakogar, ki krši zdravstvena načela.

Po naših tovarnah marsikje, žal ne poznajo obednic ali drugih prostorov za opoldanski odmor, torej prostorov, kjer bi se opoldne delavci mogli spodobno vsesti in pojesti svoje skromno kosilce, ki ga prineso s seboj in se v zimskih mrzlih mesecih v teh prostorih malo ogreti. Nasprotno najdemo prav veliko delavcev, ki se potikajo med opoldanskim počitkom okrog tovarne, posedajo po vsakovrstnih zabojih, tramovih, železju in tako na prav neprikladen način prebijejo dan za dnem svoj opoldanski odmor. Ali ne bi mogla temu oblast odpomoči? Prav lahko! Kar predpiše naj, da mora vsako podjetje imeti svaj eno sobo, namenjeno za opoldanski počitek delavcem.

In posledice takega neurejenega opoldanskega odmora in delavnih razmer? Delavci postajajo vse bolj nedostojni, ker so vzgojeni v takem ozračju in takih prilikah, bolezni se silno širijo med delavstvom. Nekateri delodajalci, ki hočejo v svojih podjetjih uvesti zdravstvene in varnostne predpise, nalete celo na odpor pri delavcih.

Veliko je tistih, ki tako radi zabavljajo nad zanemarjenostjo delavca, toda ne pomislijo, da so vsega tega krive včasih obupne razmere, v katerih delavci žive iz dneva v dan. Vsemu temu bi bilo treba odpomoči, mlade delavce-vajence pa z vsemi močmi zaščititi, da ne bodo že v mladih letih shirali.

Športne vesti

Nedeljski spored v Slovenski nogometni ligi. Slovensko nogometno prvenstvo se prihodnjo nedeljo nadaljuje in bodo klubi igrali tekme toliko časa, dokler bo to dopuščalo vreme. Na sporedu so še tri kola tekem do konca prvenstva. Odločitev Slovenske nogometne zveze, naj se tekme igrajo toliko časa, dokler je mogoče, je povsem pravilna, kajti bogve koliko časa bo spomladi na naših igriščih sneg. Prvenstvo pa mora biti do spomladi odigrano, potem se namreč začno že tekme za državno nogometno prvenstvo.

V nedeljo se vseh osem klubov Slovenske lige sreča po temle sporedu:
v Ljubljani: SK Ljubljana : SK Mars (5:3),
v Mariboru: SK Železničar : ISSK Maribor (2:0),
v Kranju: SK Kranj : SK Olimp (1:3),
na Jesenicah: SK Bratstvo : SK Amater (0:5).

V oklepajih napisani rezultati so izidi tekem v prvem delu prvenstva.

Mariborska kluba Železničar in Maribor menda ne zaupata slovenskim nogometnim sodnikom, zato sta šla za nedljsko tekmo iskat sodnika v Srbijo. Tam so določili za sodnika Djoko Živkoviča. —

V prvem ljubljanskem razredu sta na sporedu dve tekmi: v Ljubljani na igrišču Jadrana se srečata Grafika in Hermes, v Domžalah pa Disk in Jadran.

Veliki načrti hrvatskih kolesarjev. »Hrvatski biciklistički savez«, ki letos ni pokazal prav mnogo, ima za prihodnje leto že pripravljen velikanski načrt, prav gotovo največji, kar jih je bilo do sedaj.

Spored je naslednji: 3. marca Cross country za prvenstvo Hrvatske. 6. aprila nacionalni kriterij, 1. junija prvenstvo banovin Hrvatske, od 22. junija do 6. julija dirka okoli Hrvatske, od 15. do 17. avgusta »Tri dni okoli Hrvatske«, 31. avgusta mednarodni kriterij, 7. septembra dirkališčno prvenstvo in 4. oktobra gorsko prvenstvo Hrvatske. Štirinajstdnevno dirko okoli Hrvatske in mednarodni kriterij je Hrvatski biciklistički savez prijavil mednarodni kolesarski zvezi, da tudi ona obe ti prireditvi vnese v svoj koledar. S tem si hočejo Hrvati tudi zagotoviti prihod inozemskih dirkačev. Štirinajstdnevna dirka okoli Hrvatske je razdeljena na 12 delov in sicer: Zagreb-Virje, Virje-Osjek, Osjek-Subotica, Subotica-Borovo, Borovo-Banjaluka, Banjaluka-Sarajevo, Sarajevo-Mostar, Mostar-Dubrovnik, Dubrovnik-Split, Split-Obrovac, Obrovac-Sušak in Sušak-Zagreb. Proračun za to dirko je 300.000 din.

Načrti hrvatskih kolesarjev za prihodnje leto so zares veliki. Videli bomo, koliko tega bodo Hrvati uresničili.

II. mladinska akademija ZFO in ZDK
30. nov. ob 20 v »Unionu«
Predprodaja vstopnic in programov v pisarni ZFO, Miklošičeva cesta 7, I. nadstropje.

Radeče

Cesta Litija—Radeče še ni odprta. Kljub nasprotnim govoricam, da je banovinska cesta Radeče—Litija že dograjena in sposobna za vozni promet, javljamo vsej javnosti v pojasnilo, da so te govorice še prezgodnje. Delo na tej izredno važni cesti, ki bo skrajšala pot Ljubljana—Zagreb za okrog 50 km, napreduje po zaslugi banovine in tehničnega vodstva pri gradnji ceste sicer zelo hitro — saj se nadaljujejo dela v polnem teku že v območju radeške občine — toda cesta ostane, kakor smo izvedeli od merodajnih strani, še nadalje zaprta za vsak tovorni promet. Toliko v vednost, da ne bo nepotrebne zmede in potov, kar sta okusila pred nekaj dnevi dva nepoučena voznika.

Kaj je z novograjsko šolo? Z velikim zanimanjem povprašujejo Novograjčani, kaj bo z obljubljeno ustanovitvijo nove šole na Novem gradu. Šola na Novem gradu, ki je poldrugo uro oddaljena od Radeč, bi spadala v upravno področje občine Boštanj pri Sevnici; toda radi udobnosti bi hodili tja v šolo tudi otroci iz nekaterih vasi občine Radeče in občine Št. Janž na Dolenjskem. Zaradi tega zastopa boštanjski občinski odbor upravičeno mnenje, naj za nakup poslopja prispevata tudi obe omenjeni občini, vsaka s sorazmerno število otrok, primerni znesek. Občina Radeče, na katero bi odpadel prispevek 33.000 din od skupne vsote 130.000 din, pa stoji na stališču, da zaradi skrajšanja poti le dvema, trema otrokoma iz vasi Goreljce, ki pride po njenem mnenju — nasprotnega mnenja je šolsko vodstvo, ki prišteva k številu otrok za novograjsko šolo tudi otroke iz vasi Redna — edinole v poštev za novo šolo na Novem gradu, da pač ne gre obremenjevati občinskega proračuna s tem z visokim zneskom. Iskrena hvala vseh Novograjčanov je, da bi se vse tri občine čimprej sporazumele in odkupile poslopje — nekdanji grad Visoko —, ki je sedaj last Prve hrvatske štedionice iz Zagreba, kajti rok, do katerega je stavila lastnica, je prilično zelo ugoden pogoj za odkup, bo vsak čas iztekel.

Vremensko poročilo

Kraj	Barometersko stanje	Temperatura v C° največja	Temperatura v C° najmanjša	Relativna vlaga v %	Oblačnost od (0–10)	Veter (smer, jakost)	Padavine m/m	Padavine vrsta
Ljubljana	768·5	9·2	4·8	94	10	N_1	—	—
Maribor	766·9	6·0	0·0	90	10	0	—	—
Zagreb	762·3	10·0	5·0	90	10	0	—	—
Belgrad	763·0	17·0	11·0	90	10	E_4	18·0	dež
Sarajevo	763·1	12·0	8·0	90	10	0	32·0	dež
Vis	760·4	15·0	11·0	70	10	SE_1	—	—
Split	759·7	18·0	12·0	80	6	N_2	10·0	dež
Kumbor	760·2	22·0	19·0	60	10	SSE_2	—	—
Rab	761·6	17·0	11·0	80	10	0	1·0	dež
Dubrovnik	759·6	21·0	18·0	90	10	SE_3	5·0	dež

Vremenska napoved: Spremenljivo oblačno, zmerno hladno vreme.

Koledar

Danes, četrtek, 21. novembra: Dar. M. Device
Petek, 22. novembra: Cecilija.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

O mehaniki potresne sile pri zgradbah bo predaval g. inž. Stanko Dimnik v okrilju društva inženirjev v Ljubljani v društveni predavalnici v poslopju »Zvezda« v petek, 22. novembra 1940 ob 20. uri. Vabimo člane in po njih vpeljane goste na to zanimivo predavanje, ki ga bodo pojasnjevale skioptične slike.

Prosvetno društvo Trnovo: Drevi ob 20 na četrtem prosvetnem večeru bo imel skioptično predavanje g. inšp. prof. Silvo Kranjc, pod naslovom: »Križem po Bolgariji«. Vabimo članstvo in prijjatelje k obilni udeležbi. — Odbor.

Darujte knjige za naše izseljence. Kakor vsako leto, tako zbira tudi letos Prosvetna zveza božični dar v obliki knjig za naše izseljence in naseljence po južnih krajih naše države. Zlasti v današnjih časih je kruh v tujini silno grenak. Izseljenci pogrešajo dobrih listov in slovenske besede. Marsikateri Ljubljančan ima izdatno zalogo že prebranih knjig, ki so mu samo v napotje. Teh bi bili prav veseli naši izseljenci. Prosvetna zveza se obrača na cenj. občinstvo, da daruje knjige, liste in molitvenike za naše izseljence. Vsak dar je dobrodošel in se sprejema dnevno pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7 od 8 do 12 in od 2 do 7 zvečer.

Brezposelni inženirji in taki, ki iščejo novih službenih mest, se vabijo, da nujno javijo Društvu inženirjev v Ljubljani svoj točen naslov s podatki o stroki in praksi v svrho evidence in posredovanja.

Prosvetna društva vabi Prosvetna zveza na maskerski tečaj, ki bo v nedeljo dne 22. novembra ob 9 dopoldne v beli dvorani hotela Uniona. Marsikatero društvo pogreša poleg režiserja tudi dobrega maskerja. Da pomaga društvom, je Prosvetna zveza organizirala posebni maskerski tečaj, ki traja z opoldanskim odmorom do 5 zvečer. Vodi ga priznani strokovnjak arh. inž. Ivan Pengov. Tečaj za udeležence prosvetnih društev je brezplačen. Prinesejo pa naj s seboj brisačo, vazelin in šminko. Prijaviti se je treba do 23. novembra pri Prosvetni zvezi.

Rezervnim oficirjem in rezervnim vojaškim uradnikom. Po »Pravilu o preskrbi vojaških kartografskih predmetov« se zbirajo naročila samo za termin 1. aprila, 1. avgusta in 1. decembra vsakega leta. Za decembrski termin naj člani pododbora, ki se zanimajo za nabavo geografskih sekcij, prijavijo upravi pododbora svoja naročila do 25. novembra in obenem plačajo zahtevano proti vrednosti. Poznejša naročila se v tem terminu ne bodo sprejemala. — Pododbor združenja rezervnih oficirjev v Ljubljani.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — začetek ob 8 zvečer

Četrtek, 21. novembra: »Romeo in Julija.« Red Četrtek.
Petek, 22. novembra ob 15: »Mali lord«. Mladinska predstava. Premiera. Izven.
Sobota, 23. novembra: »Lepa Vida«. Izven.
Nedelja, 24. novembra ob 15: »Mali lord«. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20: »Romeo in Julija«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

OPERA — začetek ob 8 zvečer

Četrtek, 21. novembra: »Figarova svatba«. Red A.
Petek, 22. novembra: Zaprto.
Sobota, 23. novembra: »Carmen«. Izven.
Nedelja, 24. novembra ob 15: »Grof Luksemburški«. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ob 20: Baletni večer. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

Mariborsko gledališče

Narodno gledališče v Mariboru. Četrtek, 21. novembra, ob 20: »Na dnu«. Red C. — Petek, 22. novembra: Zaprto. — Sobota, 23. novmbra ob 20: »Cyrano de Bergerac«. Zadnjič. Znižane cene.

Zaradi tihotapskih poslov obsojen na izgubo državne službe

Maribor, 20. novembra.

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se je obravnaval danes dopoldne zanimiv in poučen dogodek iz skrivnostnega tihotapskega življenja. O tej zadevi smo pisali že ob priliki prve razprave, ki je bila dne 24. oktobra t. l., pa je bila zaradi zaslišanja novih prič preložena ter se je danes končala. Na zatožno klop je prišel 45 letni železniški kurjač Franc Remer iz Maribora. Na podlagi ovadbe, ki jo je podal sodišču znani tihotapec Franc Glaser iz Studencev, ga je državno tožilstvo obtožilo zaradi poneverbe 14.000 din. Glaser je zatrjeval, da je pregovoril Remerja, da mu kupi v Pliberku 35 kg saharina. V ta namen mu je izročil 14.000 din ter mu je obljubil, da bo dobil od vsakega kilograma 25 din provizije. Remer, ki se je kot kurjač vozil na progi Maribor—Pleiberk, je imel priložnost, da je spravil saharin v našo državo skrivaj na lokomotivi pod premogom. Z Glaserjem sta se domenila, da mu bo vrgel zavoj s saharinom z lokomotive pri prvem cestnem prelazu v Studencih. V primeru, da bi Remerju pretila nevarnost, da bi finančni organi izvohali zalogo tihotapskega blaga, pa je Glaser izrečno dovolil, da lahko vrže ves saharin v peč na lokomotivi ter ga tam sežge, škodo pa bo nosil Glaser sam. Remer se je res odpeljal na službeno vožnjo dne 24. februarja v Pliberk, ko pa se je z večernim vlakom vračal v Maribor, je Glaser zastonj čakal na dogovorjenem mestu, da bi mu padel saharin z lokomotive. Remer mu je nato izjavil, da je saharin kupil v Pliberku, da pa so naši finančni organi na meji stroj tako natančno preiskovali, da se je ustrašil ter je ves saharin zmetal v peč. Glaser je zatrjeval, da se je v Pliberku zanimal, če je Remer res kupil saharin, pa je izvedel, da ga sploh ni nabavil. Zaradi tega je prepričan, da si je Remer dotičnih 14.000 din obdržal, Glaserja pa je nalagal.

Remer je bil nato od sodišča zaslišan, pa je odločno tajil vsako krivdo. Izjavil je, da mu Glaser denarja sploh ni izročil, dasi ga je nagovarjal, naj mu prinese iz Nemčije saharin. On da je to obljubljal Glaserju samo zaradi tega, ker ga pozna kot izredno nasilnega človeka ter se je bal, da bi mu sicer kaj naredil, če bi ga kar gladko odbil.

Remer se je tudi pri današnji razpravi tako zagovarjal, toda priče, ki jih je sodišče zaslišalo, so ga močno obtoževale. Zanimivo je, da je bilo med pričami nekaj jako znanih tihotapcev, ki so našim finančnim in obmejnim organom že dolgo trn v peti, pa jih ne morejo nikoli zalotiti pri delu. Sodišče je v prepričanju, da je Remer kriv, izreklo strogo sodbo. Obsojen je bil na 10 mesecev strogega zapora, na izgubo častnih pravic za 2 leti ter na izgubo državne službe in na povrnitev 11.500 din oškodovanim. Najbolj je Remerja zadela izguba državne službe, saj je poročn tr je oče petih otrok.

Pereče poglavje o našem tujskem prometu

Da se ne moremo premakniti z mrtve točke, niso krive samo vojne razmere v zunanjem svetu, pač pa tudi dejstvo, da se še vedno nismo prav zganili

Pod predsedništvom predsednika Tujsko prometne družbe dr. Rateja je bil 14. novembra na Bledu sestanek, na katerega so bili povabljeni vsi tisti, ki se zanimajo za naš zimski tujski promet na Gorenjskem, udeležili pa so se ga tudi zastopniki banske uprave, ravnateljstva državnih železnic, poštnega ravnateljstva, zbornice za TOI in Zveze združenj gostinskih podjetij. Iz zanimive razprave, ki se je na tem sestanku razvila, posnemamo na kratko naslednje misli, ki je njih uresničenje za zadovoljiv razvoj našega tujskega prometa zelo važno.

Prva točka, s katero so se na tem blejskem sestanku bavili udeležnci, je bilo

vprašanje našega hotelirstva

vprašanje, ki ga je treba nujno rešiti in naša gostinska podjetja v finančnem oziru »ozdraviti« Naše hotelirstvo namreč tarejo hudi dolgovi, ki so bili narejeni že prej v normalnih časih Te dolgove je treba redno odplačevati, razen tega pa seveda tudi visoke obresti, davke in druge dajatve. Sedanji vojni časi so zelo zaustavili večji dotok tujcev in so zaradi tega zlasti prizadeti hotelirji po naših letoviščih. Hoteli letos še do polovice niso bili zasedeni. Komaj 40% prostorov je bilo oddanih. V prizanetih krogih vlada prepričanje, da bi bilo še najboljše, če bi te dolgove prevzela Državna hipotekarna banka. **V Sloveniji je takšnih dolgov hotelske industrije,** ki naj bi jih prevzela Državna hipotekarna banka. **okrog 50 milijonov dinarjev.** Upoštevani naj bi bili pri tem v prvi vrsti naši tujsko-prometni kraji v Sloveniji, v Hrvatskem Primorju in v Dalmaciji, ker je tu najbolj potrebno hotelirstvo finančno »ozdraviti«.

Na večji dotok tujcev pa morejo računati le kraji, ki v njih vladajo dobro

urejene prometne razmere

Zato bi bilo nujno potrebno urediti ves železniški, avtobusni, cestni in telefonski promet. **Nujna potreba je vpeljati vsaj v glavni tujsko-prometni sezoni spet tiste vlake, ki jih je železniška uprava zadnje čase ukinila.** Predvsem bo treba poskrbeti za nemoten dovoz gostov z jutranjimi vlaki v Kamnik, Gorenjo savsko dolino, bohinjski kot. Nič manj važno ni vprašanje ugodnih zvez pri večernih vlakih. Po vagonih naj bo v zimskem času tudi dovolj zakurjeno, da tujci ne bodo zmrzovali in tudi v tem oziru odnesli od nas slabih vtisov. Potrebno pozornost naj dalje prijstojni posvete **graditvi drugega železniškega tira na gorenjski progi.** Tujski promet v naših krajih bi se gotovo poživil tudi, če bi bile tudi železniške tarife ugodnejše.

Za prihodnjo jesen napovedujejo sicer, da bo dobila Gorenjska

tri nove avtomatske telefonske centrale

in sicer v Kranju, v Kranjski gori in pri Sv. Janezu v Bohinju, toda to je odvisno še od tega, če bo mogoča pravočasna dobava potrebnih stvari za takšne naprave. Nujno potrebno bi bilo rešiti tudi vprašanje **poštnega osebja, ki ga je še dokaj premalo in je zato tudi preveč obremenjeno ter po važnih tujsko-prometnih krajih ne more opravljati celodnevne službe. Vprašanje njegovih plač še tudi čaka nujne rešitve.** Popolnejša skladnost je potrebna zlasti tudi med železniškim in avtobusnim prometom.

Zgraditi je treba dobre ceste oz. cestišča

z Bleda do konca Bohinja, iz Kranja čez Jelovco v Bohinj, iz Kranjske gore na Vršič in Krnico, iz Rateč v Tamar in iz Bohinja v Selško dolino. Zelo umestna bi bila tudi razširitev ceste na Pokljuko. Prah po cestah tudi ne privablja tujcev v naše kraje.

V naših letoviških krajih je še vedno dosti pomanjkljivosti, ki naj čimprej izginejo. Posebna pozornost naj se posveti zdravstvenim razmeram, javnim smetiščem, straniščem in gnojiščem, vodovodom, kanalizaciji, kopališčem, nasadom, električni razsvetljavi in podobnemu. Regulacijski načrti in njihova izvedba vsaj po najglavnejših naših letoviščih pa so spet poglavje zase. V tem oziru bi morali priti čimprej na vrsto Bohinj, Kranjska gora, Bled in Jezersko. Brez potrebne finančne podpore pa vsega tega ne bo mogoče prav hitro izvesti.

Tujsko-prometna propagandna služba

je sicer na dobri poti, treba pa bi ji bilo le omogočiti večjo uporabo sodobnih propagandnih sredstev, kakor fotografije, diapositivov in filmov s tem, da se za te potrebe zagotove zadostna denarna sredstva. Pristojni naj bi tudi glede na to pomislili malo bolj na bodočnost, ko bodo na svetu razmere postale spet normalne in bo treba konkurenco tudi na tujsko-prometnem polju vzdržati.

Najvažnejša stvar, zlasti v sedanjih časih stiske, pa so

cene po letoviških krajih

Ogromno število tujcev ostane vprav zaradi prevelike draginje po letoviščih raje doma. V nekem oziru pa delajo veliko napako tudi naša gostinska podjetja sama. Marsikatero gostinsko podjetje odbija goste vprav zaradi tega, ker navede za kosilo ali večerjo navidezno res visoko ceno, premalo pa je poudarjeno, da je v njej zapopadena tudi cena za prezjed, razne priboljške, črno kavo in podobno. Morda bi potem marsikdo le dobil čisto drugačno mnenje o cenah po letoviščih. Vsaj med glavno sezono bi bilo prav, če bi se po letoviških krajih

brezmesni dnevi odpravili

kar bi tudi vplivalo na znižanje cen. Dosti lažje bi gostinska podjetja po letoviščih premagovala svoje velike denarne težave, če bi poskrbela še za to, da bi sama pridelovala zelenjavo. Seveda bi bili s tem vsaj v neki meri prizadeti tisti kmetje iz okolice letovišča, ki so doslej oskrbovali gostinska podjetja z zelenjavo.

Pri nas nekatera podjetja mnogo greše s tem, da mislijo, da lahko porabijo svoj dobiček v vse mogoče druge namene, le za potrebe tujskega prometa in njegovo zboljšanje ne. Zdaj pri nas namreč še niso takšni časi, da bi tujski promet prinesel toliko, da bi s temi dohodki lahko v večji meri krili tudi ostale potrebe po letoviških občinah. Zato je

rešitev finančnega stanja tujsko-prometnih ustanov in društev nujna

Prispevati bi morali vsi, ki imajo od tujskega prometa količkaj koristi. Tudi občine naj bi že pri prihodnjih svojih proračunih mislile na te, da je treba nameniti vsaj nekaj denarja tudi za povzdigo tujskega prometa. Če ne, bomo ostali vedno pri starem, zunanji svet nas bo v tem oziru še bolj prehiteval, posledica vsega pa bo, da bo prihajalo k nam vedno manj tujcev in z njimi vred tudi vedno manj denarja, o katerem pač nihče ne dvomi, da bi nam prišel zelo prav, pa naj bi ga porabili za kar koli že.

Starostna leta pri posameznih živalih

Na splošno žive večje živali dlje, kot pa majhne

Kako visoko starost doseže to ali ono živo bitje, je dostikrat odvisno od tega, kako živi. To menda še najbolj velja za človeka, ki se posebno v sedanjih časih skuša z vsemi silami iztrgati zakonom narave in živeti čim udobneje, no, tako kakor pač sodobni svet hoče, pri tem pa seveda prav nič ne gleda na to, ali je tako zanj zdravo ali ne. Toda tu-le hočemo navesti nekaj podatkov o tem, kako dolgo ostanejo navadno pri življenju razne živali. Narava jim je naklonila dokaj različno starost, vsaki pa gotovo takšno, kakor je najbolj prav.

Najvišjo starost dočaka menda morski orjak kit. Ljudje, ki se razumejo na to, pravijo, da doseže celo starost 300 let in v izrednih primerih še več. Drugi tak velikan, ki pa je njegova domovina na suhem, pa je slon, ki dočaka starost 100 let. Pri levu je značilno, da doseže višjo starost, če je zaprt v kletki, kakor pa če živi svobodno. Po kletkah imajo tudi do 65 let stare leve, dočim se mu na svobodi nikdar ne posreči živeti tako dolgo, čeprav je »kralj med živalmi«. Konj je že precej star, če se mu posreči dočakati 25 do 30 let, srna pa na primer opeša navadno že pri svojih petnajstih letih. Lisica dela nadlego med kokošmi kvečjemu 20 let, kar na vse zadnje tudi ni tako malo. Čebelna matica doživi največ 3 ali 4 leta. Muham pa je usojeno še dosti krajši življenje. Navadna muha dostikrat ne preživi več kot enega poletja, muha enodnevnica pa le nekaj dni, čeprav ne bi smela več kot en dan, če naj zasluži svoje ime.

Iz navedenega se vidi, da večje živali, pa naj žive v morju ali na suhem, dočakajo na splošno višjo starost, kakor pa majhne.

Koliko časa so trajale vojne zadnjih sto let

V zadnjih sto letih je bilo kar precej vojn, ki so bile po svojem trajanju in tudi po obsegu in silovitosti precej različne. V naslednjem naj navedemo le, koliko časa so te vojne trajale:

Mehikansko-amerikanska vojna se je pričela l. 1846. Trajala je 18 mesecev. Krimska vojna (1854) se je vlekla dve leti, amerikanska državljanska vojna (1860) 5 let, nemško-francoska vojna (1870) 6 mesecev, kitajsko-japonska vojna (1894) 8 mesecev, špansko-amerikanska vojna (1898) 4 mesece, transvalska vojna (1899) 2 leti in 6 mesecev, rusko-japonska vojna (1904) 18 mesecev, prva balkanska vojna (1912) 5 mesecev, druga balkanska vojna (1912) 6 tednov, prva svetovna vojna (1914) 4 leta, 3 mesece in 1 dan, poljsko-sovjetska vojna (1918) 8 mesecev, vojna za Chaco (1932) 18 mesecev, abesinska vojna (1934) 7 mesecev, španska državljanska vojna (1936) 2 leti in 6 mesecev, kitajsko-japonska vojna (1937) traja že 3 leta in 3 mesece, rusko-finska vojna (1939) 4 mesece. — Najbolj zanimivo pa bi bilo vedeti, kdaj se bo končala sedanja vojna med Nemčijo in Italijo na eni in Veliko Britanijo na drugi strani, in kdo jo bo dobil. Nič manj radi tudi ne bi vedeli, kako bo z vojno med Grki in Italijani, ki se vleče dozdaj že nad 3 tedne, pa ni še nobenih zanesljivih znamenj, kdo jo bo dobil.

Japonski cesar v družbi čuvarja državnega pečata (na levi) in svojega glavnega pribočnika.

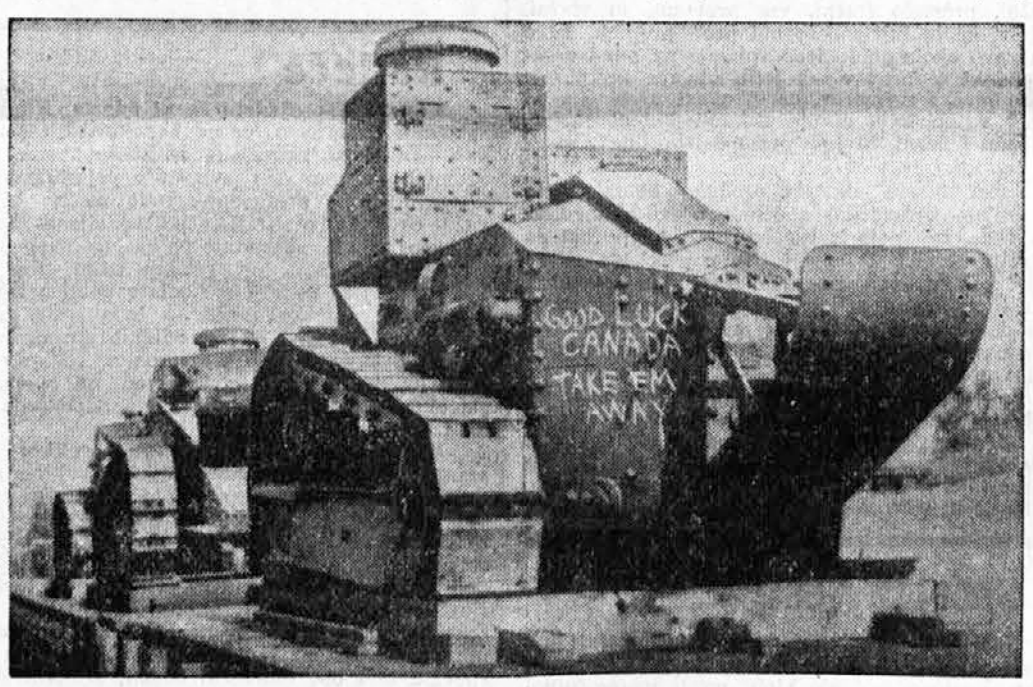

»Srečno pot — Kanada jih je kupila,« je napisal na enega teh ameriških tankov baje neki hudomušnež, ki je prepričan, da so to stare ameriške »škatlje« še izza časa svetovne vojne in da se z njimi zdaj Velika Britanija pač ne bo mogla dosti pomagati.

Koliko pretečejo nogometaši in sodniki med eno samo tekmo

Zanimivo je vprašanje, koliko kilometrov pretečejo posamezni nogometaši med tekmo. Tako je ugotovljeno, da preleti igralec v napadu okrog deset kilometrov. Od vsega nogometnega moštva preteče brez dvoma največ srednji krilec, petnajst kilometrov. Kar čedna številka, posebno še, če mora človek kar naprej »dušo loviti«. Triindvajseti na zelenem polju, sodnik, pa potolče vse rekorde. To velja seveda samo za dobrega sodnika. Ta mora preteči dvajset kilometrov, kakor na primer slaba armada, kadar začne teči. To velja samo za velike tekme. Tako vidimo, da mora biti dober sodnik zelo vztrajen, če hoče res dobro soditi.

RADIO

Program radio Ljubljana

Četrtek, 21. novembra: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45 — 12 Orkestralni koncert (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Domači kvartet — 14 Poročila — 18 Priljubljeni skladatelji (Rad. ork.) — 18.40 Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19 Napovedi, poročila, objave — 19.25 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Tercet sester Finkovih, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 20.45 Reproduc koncert franc. simfonične glasbe — 22 Napovedi, poročila — 22.15 V oddih igra Rad. ork. — Konec ob 23.

Drugi programi

Četrtek, 21. novembra: Belgrad: 21.10 Nar. pesmi — **Zagreb:** 20 Operetna gl — **Beromünster:** 21. Musorgskega skladbe — **Bratislava:** 21.25 Debussyjeve skladbe — **Budimpešta:** 18.40 Harfa — **Praga:** 19.20 Večerni konc — **Sofija:** 20.45 Simf. konc — **Sottens** 20 Operetne arije — **Stockholm:** 19.45 Zbor

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

NISMO EDINI

Roman podeželskega zdravnika 18

Otrok je ves preplašen gledal mater. Skoraj je ni poznal v tem nenavadnem razburjenju. Nikdar je še ni videl take. Ni se premaknil, dokler ga ni ona sama potegnila s postelje in ga hitro za silo oblekla. Drhtel je od mraza in od straha. Bil je tako preplašen, da se ni sam niti ganil in ni dejal besede.

Mati ga je pograbila za roke in ga potegnila v pritličje. Tam je v naglici poiskala ogrinjalo, ga vrgla čez rame, potem pa z otrokom oddrvela iz hiše v temno noč.

Dr. Newcome, ki je v začetku poslušal, kaj bo, se je bil spet zatopil v brskanje in ni slišal, da je žena z otrokom šla ven.

Po temnih caldeburryjskih ulicah je Jessica odvedla Geralda do hiše svojega brata nadpastorja. Njen nenadni prihod je osupnil brata in njegovo ženo. Planila sta nad njo z vprašanji, toda Jessica od razburjenja ni izrekla drugega, kakor prošnjo, da bi smel Gerald ostati pri njih, dokler ne bo »ona oseba« odšla iz hiše. Oddala je otroka, potem pa se je vrnila domov. Ko je stopila v hišo, se je zravnala in si prizadevala, da bi bila na pogled čimbolj ponosna in dostojanstvena.

Dr. Newcome še vedno ni vedel nič, kaj se je primerilo. Ko se je potolažil in vso stvar z jasno pametjo premislil, se je odpravil spat. Še prej pa je hotel spregovoriti z ženo. Bil je prepričan, da se je tudi njej zdaj razburjenje poleglo in da bo mogoče spregovoriti z njo pametno besedo.

Tudi sam je prišel do sklepa, da se je zaradi hudobnih jezikov nenadno vse tako hudo zaobrnilo, da v hiši ne bo več miru, dokler bo Leni pri njih. Najboljše bo, da sirota čimprej odide iz njegove hiše. Tudi če bi on vztrajal pri tem, da mora dekle ostati, bi zanjo samo ne bilo več obstanka pri njih. Žena ji ne bo pustila biti pri otroku, brez njega pa dekletu tako nič ni bilo do bivanja v Calderburryju.

Ko je že šel proti ženini sobi, se je nečesa spomnil in se vrnil v ordinacijo. Vzel je papir in pero ter napisal kratko sporočilo za Leni. V pismu ji je razložil, kako in kaj je zdaj razmerje v njegovi hiši in da je najbolje, če se tudi sama sprijazni z mislijo, da bo čimprej šla kam drugam. Zagotovil ji je, da ji bo poiskal v sosednjem mestu službo učiteljice za nemščino na eni od tamošnjih šol, da bo preskrbljena. Vse to bo uredil jutri ali pojutrišnjem in ni dvoma, da bo dobro živela.

Zaprl je pismo, potem je šel do Lenine sobe ter ji skozi špranjo pod vrati vrgel sporočilo. Potem je odšel k ženi, da ji pove, kako je uredil zadevo z dekletom.

Ko je stopil v sobo, je žena sedela za mizo in ga ni pogledala. Stopil je do nje, ji položil roko na ramo ter dejal, kar se je dalo ljubeznivo:

»Torej, zdaj ne bo več povoda za prepir, kaj ne Jessica?«

Žena je odvrnila hladno, ne da bi ga pogledala:

»Seveda ga ne bo. Geralda ni več tukaj.«

Zdravnik ni verjel lastnemu sluhu, na široko je odprl oči in začudeno vprašal:

»Kako? Kje pa je potem otrok?«

»Malo prej sem ga odpeljala k bratu. Ne sme več biti v tej hiši, ker . . .«

»Groba si, žena,« jo je ustavil. »Groba, kakor da nimaš nič srca v prsih in nič uvidevnosti v glavi.«

Obrnil se je in šel, ne da bi ji bil rekel samo še besedo, ali da bi bil čakal odgovora. Ženino ravnanje ga je do dna pretreslo. Zdelo se mu je, da Jessica ne more ali noče, da bi v ubogih ljudeh okoli sebe videla pač uboge ljudi in jim skušala pomagati.

Vrnil se je v svojo sobo, toda žalost nad tem bridkim spoznanjem mu še dolgo ni dala zaspati.

Drugi dan je šel dr. Newcome takoj na posel, da bi poskrbel vse potrebno za Leni. Toda zdelo se je, da se je vse zarotilo proti njegovim prizadevanjem. Prav ta dan je bila razglašena napoved vojne med Anglijo ter Nemčijo in Avstrijo.

Ves Calderburry je kakor znorel. Po ulicah so se vlačili sprevodi demonstrantov, množica je razbijala okna nekim trgovinam, katerih lastniki so bili Nemci in iskala gospodarjev. Razburjenje je raslo od trenutka do trenutka, da se je zdravnik sredi pota moral vrniti.

Doma je stopil v Lenino sobo. Brez besede je povedel dekle do okna in ji pokazal divjajočo množico na ulici, potem je dejal:

»Mislim, da veste, kaj to pomeni.«

Dekle je pokimalo, ga žalostno pogledalo, potem pa zmignilo z rameni, češ, saj je tako vseeno. Zdravnik je spregovoril:

»Zdaj je že pozna, da bi vam našel službo učiteljice za nemščino, Leni. V vojni smo . . .«

Ni vedel, kaj bi ji povedal naprej in je začel s prsti bobnati po oknu. Nekaj časa sta stala brez besedi, potem se je dekle zavedelo strašne resnice in začelo stokati:

»Kako sem jaz nesrečna! Da bi me vsaj ne bilo. Kaj naj zdaj počnem. Nikogar nimam, vsi me sovražijo. Še ubili me bodo, če se pokažem.«

Polile so jo solze, zdravnik pa jo je začel tolažiti:

»Treba bo bežati, Leni. Morate iz Anglije v kako nevtralno državo . . .«

Dekle se je samo bridko nasmehnilo in z očmi vprašalo, kako bi se to moglo zdaj zgoditi.

Zdravnik je že koval načrte:

»Poskusil bom, da vam danes dobim kak potni list in kakšne izkaze. Takoj morate oditi od tod, kamor koli.«

Pustil je dekle pri oknu in spet odšel z doma poskušat, da bi kaj storil zanjo.

Leni je ves dan ostala v svoji sobi in skoraj nepretrgoma jokala. Ko je za trenutek stopila pred hišo, je srečala Jessico, a ta je šla mimo nje, kakor da je srečala senco. Suzanna, ki ji je prinesla kosilo v sobo, je ves čas mrmrala in jo merila s sovražnimi pogledi. S to žensko sta zdaj vendar postali tudi zakoniti sovražnici. Suzanna bi jo morala po vseh dolžnostih uničiti. Ves dan je premišljala o tem, kako bi jo.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič ~ Izdajatelj: inž. Jože Sodja ~ Urednik: Mirko Javornik ~ Rokopisov ne vračamo ~ »Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12 ~ V ponedeljkih le jutranjik ~ Mesečna naročnina je 14 din, za inozemstvo 25 din ~ Samo ponedeljski »Slovenski dom« velja mesečno 5 dinarjev, polletno 25 dinarjev, celoletno 50 dinarjev. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III ~ Uprava: Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana ~ Telefon 40-01 do 40-05 ~ Podružnice: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.